

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

Sermo unic.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

caelos inhabitans, aliquando familiarius aliqui nunciantes, aliquando ineffabili cantus suavitate plausibiles supernorum voces spirituum audiebat. Verè anima tua, Victor, una ex gemmis, quæ tibi in cruce apparuerunt. Vere infixæ cruci: cum divinæ insertæ gloriæ, eandem tibi claritatis imaginem induit, quam invenit. Vincenti expandit gremium suum, qui pugnanti dederat spiritum suum. O victrix anima, quæ sicut passer transvolans, mundi laqueos evasisti; respice ad incautas animas intricatas illis, periclitantes in illis, ut tuo patrocinio eruamur.

O miles emerite qui Christianæ militiæ duris laboribus, Angelicæ felicitatis requiem commutasti; respice ad imbelles & imbeciles commilitones tuos, qui inter hostiles gladios & spirituales nequitias tuis laudibus occupamur. O victor inclyte, qui & de terra & de cælo gloriosissime triumphasti, illius gloriam nobiliter superbus despiciens, & huius regnâ piè violentus diripiens, respice de cælo ad victos terræ, ut hæc sit tuorum consummatio triumphorum, si & nobis demum vicisse te sentiamus. Nam si ex re nomen tibi, perfecta veritas nominis ex nostra liberatione censebitur: & certè deest interpretationi quandiu nos, qui tui sumus, minimè liberamur. Quàm pium, quàm dulce, quàm suave, ô Victor, in hoc loco afflictionis & in hoc corpore mortis te canere, te colere, te precari! Nomen tuum & memoriale tuum favus distillans in labiis captivorum, mel & lac sub lingua eorum, qui tui memoria delectantur. Eia ergò fortis athleta, dulcis patrone, advocate fidelis; exurge in adiutorium nobis, ut & nos de nostra ereptione gaudeamus, & tu de plena victoria glorieris. Omnipotens pater, peccavimus tibi, facti filii alieni, sed appropriavimus in Victore, qui dum vicit cupiditatem suam, vincat & iram tuam, nos quoque in gratiam potenter restituat. O victor JESU te in nostro Victore laudamus, quia te in illo vicisse cognoscimus. Da ei piissime JESU sic de sua in te victoria gloriari, ut non subeat oblivio nostri. Fili Dei immitte ei nostri semper in conspectu tuo memorem esse, nostram in tuo tremendo iudicio suscipere & agere causam, qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas DEUS per omnia sæcula sæculorum, AMEN.

† Idem sermo
reperitur a-
pud Petrum
Damiani. Sty-
lus verò potius
Bernardum
redolet. Di-
versas tamen
lectiones inde
descriptimus.

IN FESTO B. MARIE MAGDALENÆ,

S E R M O †

Hodie misericordia & veritas obviaverunt sibi, & multitudo miserationum Domini in peccatricem sceminam refusa est. Filius enim Virginis, peccatricis & menstruatæ manibus attrectatur, Deumque

que atque DEI filium mulier infrunita * contingit. Tangit pedes mundi atque mundantis immunda: & vestigijs Creatoris mulier criminosa procumbit. Transit in affectum cordis prævaricatrix, & redit ad cor: & magnitudinem scelerum lachrymarum multitudo condemnat. Diffimulat pietas tangentis officium, & obsequiorum instantiam remuneratorius ille maiestatis oculus foelici dedignatione non inspicit. Osculatur Maria pedes Christi frequentibus osculis, & oculis inundantibus vestigia Redemptoris infundit, tergit crinibus, odoriferis illinit & irrogat unguentis. Videt & invidet singularitatis amator, & utrumque redarguit Pharifæi jactantia, illum ignorantia, præsumptionis istam. Sed deliberans providentia suspendit iudicium, dum affectat obsequium, & inæctivam retinet præparatam, donec Mariæ sacrificium in holocaustum pertranseat. Gaudent Angeli super peccatrice poenitentiam agente, & odoris fragrantia cœlestis ille conventus aspergitur, salvantemque & salvandam tota misericordiae dulcedo pertingit*. Ubi abundavit delictum, superabundavit & gratia, & numerositatem criminum præponderans pietas intercludit. Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, in peccatricis confessione, quam justa reprehensio in Pharifæi superbia & abusione? Enumeratur obsequentis obsequium, & per obliquum tangitur indignantis iniquitas, tota literali cõhærentia Simonis invidiam impugnantem. Et quia ubi spiritus Domini, ibi libertas; dimittuntur illi peccata multa quæ multum diligit: immittuntur illi, qui multum negligit. Non erat satiatus ab uberibus sponsæ, nec induerat compassionis affectum, legem relegens quæ misericordiam nescit, novit iustitiam. Lex dura duris & lapideis promulgata, parata percutere, nesciens misereri. Lex excludens poenitentia locum, veniam negans, emendationis ignara. Lex vinum durum & acidum de botris amarissimis eliquatum, consecratum feritati, derivatum Israeli, Salvatori propinatum. Virum de quo dentes bibentium obstupescunt: non de genimine vitis illius quod Salvator bibit novum in regno Patris sui.

Verè meliora sunt ubera sponsæ vino isto ^c. Quanam, ais, sunt ista? Procèdat in medium Paulus Apostolus, & ubera felici lacte manantia nobis assignet. *Gaudere, inquit ^d, cum gaudentibus, flere cum flentibus.* O quam brevi fermociunculo * totius religionis depinxit infigne! quam eleganti clausula proposuit pietatem, æquitatem statuit, submovit invidiam? His uberibus mater Ecclesia lactat proficientes, nutrit perfectos, *Gaudere, inquit, cum gaudentibus.* Faceffat hinc secularis plausus infania, & lætitia mundialis abscedat, quia non est gaudere impiis, dicit Dominus ^e. Nunquid illorum os gaudio repleti æstimas, qui lætantur

* al. infrimata.

Christi pietas & misericordia in Conversione Mariæ Magdalenæ.

* al. procingit. for. etiã perungit.

a Rom. 5. d

b 1. Cor. 3. d
Legis veteris austeritas.

c Can. 1. a
Matris nostræ, id est, Ecclesiæ ubera felici lacte manantia.

d Rom. 12. c
* al. fermociunculo.

e Isa. 48. a

tur

fProv. 2.c
Verum gau-
dium non cō-
petit impiis.

Sed piis & sa-
lutar. Deū de-
siderantibus,

g Pſal. 118.a

Mammilla
congratula-
tionis.

Quis sit culpa-
bilis fletus seu
luctus, quis
laudabilis?
Religiosa tri-
stitia.

Mammilla
compassionis.
*al. Officiis,

b Cant. 1.a

tur cum malefecerint, & exultant in rebus pessimis? Sed nec illi qui lau-
dibus adulatoriis rapiuntur, divinæ jubilationis agnovere lætitiā. Nun-
quid qui vestiuntur purpura & bysso, & epulantur quotidie splendē
gaudium & lætitiā obtinebunt? Absit, ut in terra suaviter viventium
gaudiorum inveniatur materia; cum tantis alternationibus tota mundi
facies immutetur, ut elevans allidatur, & respiret illisus. Sed est gaudium
continua sibi jucunditate firmissimum, quod perfectus animus de secura
sibi conscientia pollicetur. Mens enim ab huius mundi aspergine purē
presēque deterſa, & in divinæ contemplationis acumen totum desiderii
sui figens affectum, gaudens gaudet in Domino, & exultat anima sua in
Deo salutari suo. Talis anima minas aspernatur, nescit timorem, spem
falsam eludit, & omnium scandalorum immunis, in pace in idipsum dor-
miens requiescit. *Pax multa diligentibus legem tuam,* (ait justus) & non est
illis scandalum &. Noverat enim quia liētores non persequuntur marty-
res, sed coronant. Cum huiusmodi gaudentibus gaudet Apostolus, &
ut abundantius gaudeant, tota securitate permittit. Hoc gaudium cer-
tum & plenum est: tantōque certius idem, quanto vicinius circa identi-
tatem imprimitur. Hæc est mammilla congratulationis, de qua lac exul-
tationis effunditur, quo nutriuntur perfecti, ut cum avulsi fuerint à lacte
isto, epulentur ab introitu gloriæ DEI.

Secunda est *flere cum flentibus*. Nunquid Apostolus præcipit flere
rerum amissionem, intermissionem voluptatum, filiorum mortes, mor-
borum instantiam, gravitatem inopiæ, potentiam fortiorum? Absit. Plo-
randi enim sunt, qui taliter plorant. Religiosa enim tristitia, aut alie-
num luget peccatū, aut proprium. Beati quorum luctus in hac intentione
versatur, quia consolatoriam possunt in hac expectare dulcedinem. O
quam leni & dulcissimo spiritu imbutus est spiritus illius, qui novit in spi-
ritu lenitatis peccantem instruere, suspendere vindictam, & affectuosis vi-
sceribus* inviscerare sibi peccatorem, donec vitæ reddatur. De hac com-
passionis mammilla lac consolationis effunditur, & hoc lacte pascit Apo-
stolus illos qui solido cibo vesci non possunt. Amator innocentiae, pacis
amicus, patientiæ cibus, patientibus compatiens, & congaudens gauden-
tibus, perfectionis metam cursu consummato contingit. Hæc sunt ubera
lacteis irrorata liquoribus, meliora vino, lacte dulciora, misericordiam
sonantia, redolentia pietatem. *Fragantia*, inquit ^b, *unguentis optimis*.
Digna prorsus ubera, de quibus eliquatur unguentorum infinitas, odora-
ta diffusione civitatem Dei viventis circumquaque respergens, Hæc sunt
unguenta quæ regina Saba attulit in Hierusalem; de quibus dicit Scri-
ptura

ptura ⁱ : Non sum allata ultra aromata tam multa †, quàm ea quæ dedit regi-
na Saba Salomoni. † 3. Reg. 10. b
† al. Optima.

Quàm excellenter appofuit optima Spiritus ille subtilis, qui totam
fibi libri huius rapit positionem †? Est enim unguentum bonum quod
Maria pedibus Salvatoris infudit, est & melius, quod eadem (si tamen ea-
dem) super caput recumbentis effudit: est & optimum quod & ipsa præ-
paravit toti corpori Christi. Primum unguentum contritionis est de re-
cordatione peccatorum, de spiritu contrito & contribulato descendens.
Hoc infunduntur pedes illius qui ambulat super pennas ventorum, hic a-
dorat Maria in loco ubi steterunt pedes eius. Steterunt, inquam, quia
validiffima amoris manu pedem utrumque retinuit, donec utrumq; per-
ungeret, & audiret criminum remissionem, & dimiffionem in pace. Re-
mittuntur inquit ^k, tibi peccata; & vade in pace. Magnam prorsus mi-
feriam magna misericordia diluit & abstergit, & hoc quidem festinanter,
quia sine ullo intervallo coniunguntur & lachrymæ peccatricis, & mise-
ricordiæ Salvatoris. Remittuntur peccata, & in pace dimittitur: ut &
de præterito fit sollicita, & fecura de futuro.

Pedes isti sunt misericordia & iudicium: quorum alterum sine alte-
ro osculari vel temeraria securitas est, vel desperatio fugienda. Quis enim
Dei misericordiam indefinèter attendens, non statim tepidioris vitæ quie-
tem exoptet? Cum enim recogitat universitatis Dominum formam servi
pro servis suscipere, triginta & tribus annis operari salutem nostram in
medio terræ huius, capi, ligari, lanceari, crucifigi, & hoc totum pati pro
filiis hominum: statim deceptoriam spe sibi blanditur, & illudit, gaudet
observari in misericordia & miserationibus, iudicium nescit, ignorat ju-
stitiam, & puniendam æstimat non puniri. Fallitur qui sic osculatur mi-
sericordiæ pedem, ut pedem iudicii non attendat: qui totum de miseri-
cordiæ pede † præsumit, hoc solum ad salutem sufficere credens, quod
credit.

Rursus cum adducit os, & iudici pedem crebrioribus osculis inter-
tangit, subcutitur carnis animæque substantia, & utriusque hominis sta-
tum vehementior aura percellit. Horrendum enim est incidere in ma-
nus Dei viventis ^l, offendere Creatorem, nescire Dominum, recalci-
trare dominantis imperio, qui habet potestatem corpus & animam po-
nere † in gehennam. Terribilis certè (sicut ait Apostolus ^m,) quædam
expectatio iudicii, quandò ignis in conspectu eius exardescet, & virtutes
ecelorum movebuntur, & vacillantibus conscientiis latitudinem mundi
validiffimus ignis aduret. Nihil prorsus terribilius quam videre latro-
nis officinam plenam sanguine, cumulatam opprobriis, tormentis undan-

Sermones S. Bernardi.

V u

tem.

† al. Posses-
sionem.

Triples Ma-
gial. unguen-
tum.

Primum con-
tritionis, de
recordatione
peccatorum,
ad pedes Chri-
sti pertinens.
k Luc. 7. g

† al. Indul-
gentia.

Pedes Christi
mysticè Mife-
ricordia & Iu-
dicium.

Misericordiæ
pes non solus
amplectendus.

† al. miseri-
cordis pie-
tate.

Heb. 10. f

† al. mittere.
m Ibidem.

Sed neque iu-
dicii solus.

† al. occludat.
Vterque pes, misericordie & iudicii, simul in unguendus.

* al. accumbentis.

Unguenti mystici species, & compositio.

* Psal. 50. d

Secundū unguentum devotionis, de recordatione beneficiorum Dei ad unguendū Christi caput. Modus compositionis eiusdē.
* al. exculpere.

Vriusq; unguenti differentia.

tem. Quis hæc diutius cogitans non statim contremisecat, & in desperationis rotetur abyssum? Non est igitur huic pedi morosius incumbendum, ne pietatis intuitum ferocia iudicantis excludat. Utrumque igitur inungat pedem animæ pœnitentis affectus, & tunc misericordiam amplectens, nunc iudicium deosculans, contribulati spiritus offerat holocaustum. Vide Mariam iudicii pedem fortiter attendentem, dum nobilis & lasciva mulier convivantium faciem non attendit, sed extenso corpore provolvitur pedibus maiestatis doloris plena, timoris impatiens, compunctionis jaculo vulnerata. Sed & misericordiæ pedem labiis impressioribus osculatur, in cuius spe firmiter inhæret vestigiis Redemptori*, donec audiat. *Remittuntur tibi peccata tua.*

Sanè preciosum unguentum, quo non solum terrena domus, sed etiam cœlestis aspergitur. Vilissimæ autem sunt species de quibus conficitur, & magna earum copia intra nostros hortulos poterit inveniri. Peccata igitur nostra plantata in conscientiis nostris, quorum numerositas præ multitudine numerari non potest, species eius sunt. Ipsa igitur in mortariolo pœnitentiæ, macerationis pistillo contusa, & respersa discretionis oleo, doloris igne supposito, & in aheno disciplinæ cocta unguentum exhibens preciosum & acceptum pedibus Salvatoris. Compendiosè autem istud confecimus, sapienti rerum occasionem penitus relinquentes. Et licet materia videatur indignior: interim tamen bonum est unguentum istud, quod domum replet, penetrat cœlos, Angelos lætificat, & beatæ civitati lætitiâ refundit & gaudium. Hoc est sacrificium iustitiæ; quia *sacrificium Deo spiritus contribulatus* ^u.

Secundum unguentum est devotionis de recordatione beneficiorum Dei. Prorsus dignissima huius unguenti compositio: & in istius comparatione prioris est conspersio vilipendenda. Eius enim species de cœlesti paradiso allatæ sunt, & in terra filiorum hominum nequeunt inveniri. Virtutes enim divinitus collatæ, & in mortariolo pectoris pistillo diligentissimæ meditationis contritæ, & exultationis oleo superfusæ, suffuso igne iustitiæ & in humilitatis aheno decoctæ, faciunt unguentum & odore & virtute mirabile: quod solum super caput Domini recumbentis possit effundi, & exhiberi reverentiæ maiestatis. Sed & hoc recolligimus breviter: illis qui multa de paucis excipere * noverunt, verborum multitudinem reservantes.

Notanda tamen utriusque differentia, & secundi sublimitas attendenda, quoniam illud est *sacrificium Deo spiritus contribulatus*, & istud *sacrificium laudis* quod honorificat Deum. Pedes igitur unguimus Salvatoris, cum de peccatis compungimur. Unguimus caput, cum de collatis

tis virtutibus, virtutum largitori gratias cumulamus. Interstitiū tamen morofitas inter pedes eſſe debet & caput : quia profectò difficillimus & præſumptuoſus ſaltus eſt à veſtigiis ad verticem Domini tranſvolare. Neque enim eadem quæ unxit pedes & caput : cum illa meretrix nihil horum feciſſe legatur, ſecundum illud : *Verte impios, & non erunt* °. Unxit ergo Maria ſanctum Domini verticem, profectò jam electa *, jam familiaris effecta, longèque à peccatricis illius obvoluta veſtigiis*, quam infelix ille ſeptenarius confundebat.

Porrò ſi duo præmiſſa unguenta tantæ dignitatis ſunt, ut alterum pedibus, alterum complaceat capiti dominantis : illud tertium quod optimum eſt & ſuperexcellens, ubinam invenire poterimus ? Sed abſit ut ſponſa veritatis à veritate diſſentiat, & tale aliquid habere ſe jaçitet, quod habere non poſſit. Eſt ergò tertium *unguentum pietatis* : quod eſt ſuper omnia aromata morbis omnibus & periculis ſalutare, quodque nulli unquam peſti invenitur inefficax. De ipſo namque ſic legitur : *Maria Magdalene, & Maria Jacobi, & Salome, emerunt aromata : ut venientes ungerent Ieſum* p. Videtne in prima fronte capituli propoſitum, quod non una vel duæ, ſed tres vix ſufficiunt ad emendum tantæ compositionis unguentum ? Intelligis quia non pedes, aut caput, ſed totum Crucifixi corpus ſibi vendicat iſta conſectio ? Conſectio ſine dubio præcioſa, quæ toti ſufficiat corpori Creatoris. Et attende quia unguentum pedibus inſuſum, adeo dignantiſſima lenitate ſuſcepit, ut Phariſæum murmurantem parabolica prolixitate convinceret, & retorto ſugillaret exemplo q. Sed & de reſuſo ſuper caput eius unguento Diſcipulos indignantes coarguit, bonum mulieris opus eſſe proteſtans : & tumidam eorum animoſitatem verbis compeſcuit moderatis r. Hoc verò tam ſalubre, tamque mirificum, in mortuo ſuo corpore noluit expendi, quod vivo utique reſervabat. Duo enim corpora habet Chriſtus, unum quod ſuſcepit ex Virgine, alterum Eccleſiæ, quod charius habet benignitas redimentis. Denique illud pro iſto morti expoſuit & tormentis, addictus cruci, junctus ſcleratis, morte turpiſſima condemnatus. Poterimùsne tam ſalubrem conficere conſectionem ? Univerſæ miſeriæ miſeriæ, tam animarum quam corporum, oculo pietatis inſpectæ, ſpecies eius ſunt. Iſtæ igitur in mortariolo largitatis, dulcedinis piſtillo conſractæ, & delinitæ charitatis oleo, ſuccenſo compaſſionis igne, & in aheno perfeverantiæ deſpumatæ, unguentum faciunt ipſis etiam Angelis admirandum.

Sunt viri divitiarū in domo domini virtutū, inveſtigemus an apud eos huiuſmodi habeantur unguenta. Primus occurrit mihi Paulus (ſicut ubiq; ſolet) totus præſenti delibutus unguento. *Quis infirmatur, inquit ſ, & ego non*

o Prov. 12. a
* al. dilecta.
* al. evolu-
ta cõtagiis.

Tertium un-
guentum pie-
tatis pretioſius
ceteris, & to-
tum Chriſti
corpus reſpi-
ciens.

p Marc. 16. a

q Luc. 7.

r Matt. 26. 2
Marc. 14. a
Duo Chriſti
corpora, verū
& myſticum
* al. vinctū
cum.
* al. miſero-
rum.
Conſectio hu-
ius tertii un-
guenti pre-
tioſi.

ſ 2. Cor. 11. g*
Sanctorum er-
ga proximos
inſir-

*pius affectus,
& compassio.
S. Pauli.*

Iobi.

**add. secundum*

**add. secundum.*

*1. Iob. 29. c.**

1. Reg. 15.

*g.**

Samuelis.

**al. pius.*

Davidis.

2. Reg. 13.

*f.**

Iosephi.

7. Gen. 45.

**al. succensores.*

*2. Exo. 2. c.**

*Moyſis erga
peccantem &
murmurantem
populum amor
& mansuetudo.*

**al. eliciuntur.*

*a Ioan. 20. d
Vis amoris in
Magdalena.*

infirmior? Felix anima facta sibi tanquã vas perditum, ut omnium miseras in sua continentia colligaret, totum se toti corpori Christi donaverat, omnibus omnia factus, ut omnes lucrifaceret. Sed & ille simplex & rectus & timens Deum, vide quomodo non* hominem, imò verò* hominem, & quod verius est, supra hominem ambulabat. *Oculus*, inquit*, *sui caco*, & *pes claudo*, *pater eram pauperum*, &c. Qui sic eum hoc unguento perunxerat, ut de misericordiæ thalamo largius irroratus exiret. *Samuelem* recolo*, qui non semel, sed omnibus diebus vitæ suæ lugebat super Saul, cum sciret illum longius ab oculis divinitatis elongatum: Non cessabat tamen compassio quæ condolentis animum irreplerat, fundens lachrymas etsi non profuturas, puras* tamen. *David* parricidam filium continua deploratione plorabat, plorans in eo non carnis necessitudinem, sed fidei destructionem*. Cerne quomodo *Ioseph* totus hoc melle illitus erat*. Veniunt fratres non jam ante fratrem, sed ante dominum assistentes, conscii proditionis, homicidii rei, fratricidii successores*. Videt eos *Ioseph*, & omnium injuriarum immemor, dulcissimis fletibus inundatur, & pietatis adeps qui intus latitat, foras per oculos emanat. Fugit odium, nescit iram, tempus iracundiæ non reservat: reddens bonum pro malo, pro crudelitate dulcedinem. Pene quin oblitus sim *Moyſen* adeo sacri liquoris huius rore perfusum*, ut totus ex eo superfundatur & profluat. Peccat *Israel*, & *Moyſes* peccantem reconciliare nititur Creatori, sed dissimulat Dominus exaudire rogantem. Promittit plurima *Mosi* Creator omnium; & ferendi licentiam quærit à *Moyſe*, qui *Moyſen* fecit. *Dimitte me* (inquit) *ut irascatur furor meus contra eos, & faciam te in gentem magnam*. Respondit *Moyſes*, *Si dimittis, dimitte*. Alioquin dele me de libro quem scripsisti. Obstupescenda profecto dulcedo. Et principatum respuit gentis alienæ, & de libro viventium deleri desiderat, nisi peccantibus dimittratur offensa.

Hæc sunt unguenta propitiationis & misericordiæ, quæ à sponsæ uberibus eliquantur*, infirmitates omnes fugantia, profligantia passiones. Felix *Maria* unxit pedes *JESU*: felicior eadem unxit caput auctoris: felicissima quæ rorem unguentarium toti corpori Christi præparavit. Considera quam vehementissimo dilectionis affectu beata hæc mulier diligebat Christum regem. *Domine*, inquit*, *si sustulisti eum, dicito mihi: & ego eum tollam*. Quem eum *Maria*? Cum de nullo feceris mentionem; ad quem relationem facias? Putasne quòd in omnibus cordibus versetur ita memoria dilecti tui, sicut & in consistorio cordis tui: *Et ego* inquit, *eum tollam*. Mira res. Hominem perfectæ ætatis: virum cuius corpori vix centum libræ sufficiunt unguentorum; tenerima mulier portabis & tolles?

Ardens

Ardens & affecta locutio, quæ de puritatis amore refusa, promittit quod implere non potest. Nihil enim amanti difficile esse videtur. Quis desperare debeat, tanta peccatrice non solum veniam, sed & gloriam consequente? Ipsa hodie intercedat pro peccatis nostris, & placatum nobis reddat iudicem nostrum amicum* suum, qui est super omnia benedictus Deus in sæcula, AMEN.

Amanti nihil difficile.

* *al. sponsum.*

IN ASSUMPTIONE B. MARIÆ.

S E R M O I.

Virgo hodie gloriosa cælos ascendens, supernorum gaudia civium copiosis sine dubio cumulavit augmentis. Hæc est enim cuius salutationis vox & ipsos exultare facit in gaudio, quos materna adhuc viscera claudunt.^a Quod si parvuli necdum nati anima liquefacta est, ut Maria locuta est: quid putamus quænam illa fuerit cœlestium exultatio, cum & vocem audire, & videre faciem, & beata eius frui præsentia meruerunt? Nobis verò charissimi, quæ in eius assumptione solennitatis occasio, quæ causa lætitiæ, quæ materia gaudiorum? Mariæ præsentia totus illustratur orbis, adeò ut & ipsa jam cœlestis patria clarius rutilet virgineæ lampadis irradiata fulgore. Merito proinde resonat in excelsis gratiarum actio & vox laudis, sed plangendum nobis quam plaudendum magis esse videtur. Quantum enim de eius præsentia cœlum exultat, nunquid non consequens est ut tantum lugeat hic noster inferior mundus eius absentiam? Cesset tamen querela nostra, quia nec nobis hic est manens civitas; sed eam inquirimus ad quam hodie Maria benedicta pervenit. In quam si conscripti cives sumus dignum profecto est etiam in exilio, etiam super flumina Babylonis eius nos recordari, eius communicare gaudiis, eius participare lætitiâ, maximèque eam quæ tam copioso impetu lætificat hodie civitatem Dei; ut sentiamus & ipsi stillicidia stillantia super terram. Præcessit nos Regina nostra, præcessit, & tam gloriosè suscepta est, ut fiducialiter sequantur Dominam servuli clamantes, Trahe nos post te; in odore unguentorum tuorum curremus. Advocatam præmisit peregrinatio nostra: quæ tanquam Judicis mater, & mater misericordiæ, suppliciter & efficaciter salutis nostræ negocia pertractabit.

^a *Luc. i. e. Exultatio cœlitum in assumptione Mariæ.*

B. Virgo in cœlum præcessit, & nos ad sequendum animat.

Preciosum hodie munus terra nostra direxit in cœlum, ut dando & accipiendo scælici amicitiarum scedere copulemur humana divinis, terrena cœlestibus, ima summis. Illò enim ascendit fructus terræ sublimis, unde data optima, & dona perfecta descendunt. Ascendens ergo in altum Virgo beata dabit ipsa quoque dona hominibus. Quidni daret? Siquidem nec facultas ei deesse poterit, nec voluntas. Regina cœlorum est, mi-